

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Rs 224623 22 Rev
Sarajevo, 30.11.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Gorana Nezirovića, kao predsjednika vijeća, dr. sc. Senada Mulabdića i Sanele Kovač-Grabonjić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. G. Š., iz M., ul....., 2. N.B., iz Č.,....., 3. R. Dž., iz M., ul....., 4. Đ. T., iz M., ul....., 5. J. B., iz Š.B....., 6. D.S., iz M., ..., 7. B. V., iz M., ul....., 8. V.Š., iz M., ul..., 9. J.P., iz M., ul. ...i 10. N. Š., iz M., ul....., svi zastupani po punomoćnicima Darislavu Paponja i Davoru Bunoza, advokatima iz Zajedničke advokatske kancelarije Paponja-Bunoza iz Mostara, Kneza Višeslava 77D, protiv tuženih 1. Grada Mostara, zastupan po zakonskom zastupniku Javnom pravobranilaštvu Grada Mostara i 2. Federacije Bosne i Hercegovine-Vlade F BiH-Odbor državne službe za žalbe Federacije Bosne i Hercegovine, ul. Hamdije Čemerlića broj 2, Sarajevo, zastupan po Predsjedavajućem Odbora, radi utvrđenja diskriminacije iz radnog odnosa, poništenja rješenja i isplate, v.sp. 6.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 58 0 Rs 224623 21 Rsž od 22.06.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 30.11.2023. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, pobijana presuda preinačava tako da se odbijaju žalbe tuženih i potvrđuje prvostepena presuda.

Obavezuju se tuženi da tužiteljima naknade troškove revizijskog postupka u iznosu od 842,40 KM, u roku od 15 dana od prijema ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Mostaru, broj: 58 0 P 224623 20 Rs od 16.11.2021. godine usvojen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traže da se utvrdi da je prvotuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje na način da je donošenjem Odluke o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Grada Mostara i propisivanjem odredbe člana 23. stava 1. kojom se određuje dodatak na plaću temeljem posebnih uslova rada u visini od 10% od osnovne plaće šefu službe za inspeksijske poslove, inspektorima Službe za inspeksijske poslove, stavio tužitelje, po osnovu profesionalnog statusa kao skupinu zaposlenika Grada Mostara raspoređenih na radnom mjestu Inspektori, u nepovoljniji položaj u odnosu na druge zaposlenike Grada Mostara koji imaju dodatak na plaću po osnovu posebnih uslova rada, jer su drugim skupinama (zaposlenici vatrogasnih postrojbi) kao i u odnosu na druge inspektore u drugim općinama i gradovima u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, određeni dodaci u rasponima u skladu sa odredbom članom 23. Zakona o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, što je imalo za posljedicu ograničavanje uživanja prava na ravnopravnoj osnovi tužitelja sa ostalim skupinama; da se naloži prvotuženom da preduzme radnje sa ciljem da se ukloni diskriminacija zaposlenika Grada Mostara raspoređenih na radnom mjestu Inspektor u pogledu ostvarivanja prava na dodatak na plaću po osnovu posebnih uslova rada, na način da se dodatak plaće na temelju posebnih uvjeta rada odredi u skladu sa članom 23. Zakona o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine u rasponu

od 20% do 30 % od osnovne plaće, te se zabranjuje prvotuženom da u buduće diskriminira tužitelje po osnovu profesionalnog statusa; da se ponište kao nezakonita rješenja drugotuženog i tačka 2. (dva) izreke rješenja prvotuženog pojedinačno za svakog od tužitelje; kao i da se obaveže prvotuženi da isplati tužiteljima na ime razlike dijela dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada za period počevši od 01.06.2020 godine pa do 31.07.2021 godine mjesečne iznose navedene u izreci pobijane presude sa zakonskim zateznim kamatama. Odlukom o troškovima postupka obavezani su tuženi solidarno naknaditi tužiteljima troškove u iznosu od 3.027,20 KM, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 58 0 Rs 224623 21 Rsž od 22.06.2022. godine žalba tuženih je uvažena i prvostepena presuda potvrđena na način da je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja.

Protiv drugostepene presude, reviziju su blagovremeno izjavili tužitelji, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i potvrdi prvostepena presuda ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Drugotužena je u odgovoru na reviziju tužitelja izložila razloge zbog kojih smatra da reviziju tužitelja treba odbiti kao neosnovanu.

Revizija je osnovana.

Ne stoji prigovor tužitelja o povredi odredaba parničnog postupka koja je učinjena pred drugostepenim sudom. Ovaj prigovor revizije je paušalan jer se konkretno ne ukazuje niti na jednu odredbu Zakona o parničnim postupku (Službene novine F BiH, broj 53/03, 73/05 i 19/06) koja eventualno nije primijenjen ili je nepravilno primijenjena, a što bi bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude, a ovaj sud nije našao povrede parničnog postupka na koje pazi po službenoj dužnosti (član 241. ZPP). Drugostepeni sud je cijenio sve žalbene navode od odlučnog značaja i za svoju odluku dao odgovarajuće razloge (član 231. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP), pa prema tome nije bilo povrede postupka iz člana 209. ZPP

Iz obrazloženja presude prvostepenog suda može se zaključiti da je usvojio postavljeni tužbeni zahtjev tužitelja kojim je utvrđeno da je prvotuženi povrijedio pravo tužitelja na jednako postupanje pa je obavezan da na ime razlike plaće po osnovu posebnih uslova rada isplati dodatak od 20% na osnovu člana 23. stav 1. tačka a. Zakona o plaćama u organima vlasti u Federaciji BiH kojim je propisan dodatak po osnovu posebnih uslova rada od 20% do 30% od osnovne plaće, dok su u odnosu na drugotuženu poništena pravosnažna rješenja kojima je utvrđeno pravo na dodatak od 10% od osnovne plaće. Za ovakvo presuđenje prvostepeni sud se rukovodio time da su odluke prvotuženog nezakonite i suprotne odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti i da prvotuženi nije dao razumno objašnjenje za takvo postupanje. Donijetim odlukama prvotuženi je stavio u neravnopravan položaj sve tužitelje u odnosu na inspektore u drugim opštinama – gradovima kojima je priznat dodatak na plaću u visini od 20%, pa je u konačnoj ocjeni zaključio da su tužitelji kroz donijete odluke tuženih žrtve zabranjene diskriminacije na osnovu odredbe člana 12. Zakona o zabrani diskriminacije i da tuženi nisu dokazali objektivno i razumno opravdanje za donošenjem takvih odluka.

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbama tuženih preinačio prvostepenu presudu i odbio tužbeni zahtjev tužitelja sa obrazloženjem da je odredbom člana 26. Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH propisano da službeniku koji radi

na poslovima s posebnim uslovima rada, utvrđenih pravilnikom o radnim odnosima, pripada pravo na poseban dodatak uz plaću u visini do 20%. Drugostepeni sud je zaključio da je prvotučeni svojim rješenjima tužiteljima utvrdio visinu dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova od 10% od osnovne plaće, te da su ista u skladu sa kriterijima utvrđenim Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH, kao i da inspektori u drugim općinama/gradovima dobivaju uvećanje po osnovu odluka tih općina/gradova u visini od 20%-30% i da je to razlikovanje zasnovano na legitimnom osnovu.

Osnovano se revizijom tužitelja ukazuje da se pobijanom presudom nije mogao odbiti postavljeni tužbeni zahtjev pozivom na odredbu člana 26. Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH jer ima nižu pravnu snagu od Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH i da je samo inspektorima grada Mostara propisan dodatak ispod raspona koji je propisan navedenim Zakonom. Tužitelji su postavljeni tužbeni zahtjev zasnivali na povredi člana 23. stav 1. tačka a. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH i o osnovanosti tužbenog zahtjeva je trebalo odlučiti po tom mjerodavnom materijalnom pravu koji ima veću pravnu snagu nego navedeni Kolektivni ugovor. Drugostepeni sud je pogrešnom primjenom materijalnog prava odbio postavljene tužbene zahtjeve tužitelja sa obrazloženjem koje ne zadovoljava standard pravičnog suđenja. Tuženi su neprimjenjivanjem mjerodavnog materijalnog prava povrijedili pravo tužitelja na jednako postupanje sa inspektorima u drugim općinama/gradovima i zbog toga nije bilo osnova da se preinači prvostepena presuda i odbije tužbeni zahtjev jer su povrijeđene odredbe direktne diskriminacije iz člana 2. stav 1. u vezi sa članom 3. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Ovaj sud je imao u vidu i pravni stav u presudi Vrhovnog suda Federacije BiH broj 43 0 P 171233 21 Rev od 03.03.2022. godine koji glasi: „Navodni počinitelj vjerovatnost diskriminacije može pobiti na dva načina: 1. tako da u postupku sa stepenom sigurnosti dokaže da tužitelj nije u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom ili 2. da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi već na drugim objektivnim razlozima. Ukoliko ne uspije na navedeni način pobiti vjerovatnost diskriminacije, navodni počinitelj diskriminacije mora sa stepenom sigurnosti dokazati da je različito postupanje bilo objektivna opravdana i proporcionalna mjera“.

Tužitelji su izvedenim dokazima u prvostepenom postupku učinili vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, dok tuženi nisu dokazali da nije došlo do diskriminacije (član 15. Zakona o zabrani diskriminacije) i zbog toga je pravilno postupio prvostepeni sud kada je usvojio u cijelosti postavljeni tužbeni zahtjev tužitelja.

Zbog svega izloženog valjalo je reviziju tužitelja usvojiti i pobijanu presudu preinačiti na način kao u izreci ove presude shodno odredbi člana 250. stav 1. ZPP.

Tužitelji su uspjeli sa postavljenim tužbenim zahtjevom pa im pripada pravo na naknadu traženih troškova za sastav revizije u ukupnom iznosu od 842,40 KM shodno odredbi člana 386. stav 1. ZPP.

Predsjednik vijeća
Goran Nezirović, s.r.